

Redacția și Administrația:
Bulevardul Elisabeta
(Palatul Eterni)
Anunțuri și Reclame
se primesc la Administrația
ziarului.

CUVÂNTUL STUDENTESC

ORGANUL STUDENȚIMEI ROMÂNE
DIN ÎNTREAGA ȚARĂ

PREȚUL:

2 Lei numărul în Țară.
3 Lei numărul în Străinătate.

ABONAMENTE

Pe 12 luni — — — Lei 100.—
Pe 6 — — — — — 60.—
Pe 3 — — — — — 30.—

Pentru

Profesori, Profesori, Învățători,
Studienți și Ofițeri:

Pe 12 luni — — — Lei 70.—
Pe 6 — — — — — 40.—
Pe 3 — — — — — 25.—

O NEDREPTATE

— Oprirea Congresului Studențesc —

de OCTAVIAN GOGA.

Nu mă mira cătuși de puțin că fer-
venții apărători ai „drepturilor omului”
nu au nimic de zis. Gazele lor, care
se îndușorează până la lacrimi de căte-
ori conștienței dela Jilava refuză împu-
tură sau Golești cu bombă dela Senat
le strecoară răvașul lui, de astădată sunt
în dulce unison cu guvernul, aplaudă
măsură draconică ce s'a luat sau tac
multcom și răd în pământ.

Lumea românească însă nu-și vede
oglinda ei în presa de bulevard și urmă-
rește cu alte sentimente oprirea congre-
sului studențesc ce se proiectase la Cluj.
Oameni cinstiți, pentru cari problemele
naționale nu sunt mară de vânzare,
n'au nici un motiv special de bucurie în
fața acestei severități deplăcute. Stăne-
sirea libertății de întrunire pe scena ti-
nerimii noastre intelectuale pare ciudată.
Într-o vreme când răscolul din țară
puțin patriotic, fel de fel de adunări se
întâlnesc și aruncă lozinci subversive în
opinia publică. A învoia deci în astfel
de împrejurări ideea că studențimea uni-
versitară, legată din cadrul atribuțiilor ei,
ar putea agita moditatea cu credințe ino-
portune, e o justificare comodă, lipită
de temel și seriozitate.

Scriu aceste rânduri, pivașul de li-
niste și judecată obiectivă.

Nu fac parte din aceia care turbura
atmosfera senină a băcăilor de studiu.
Niciodată, nu m'a trecut prin minte să
aprob maniera de testabilă a atâtor de-
magogi ce-au angajat suferințele plăpânde
ale studenților în lupta cu trăsăturile
de politică curentă. Am văzut totdeauna în
Alma Mater un locaș de adăpost al
muncii și al idealului care planează sus
în sferile limpezii ale abstracțiunii. Pe
coridoarele universităților, de câte ori
m'am strecurat am resimțit un fior venit
de departe din înălțimile marelui și
minții pure și-am înțeles pretutindeni că
văltoarea de pe stradă și tot atât de
nepotrivită la zidurile lor ca și sub
cupola unei biserici. Pentru vremile nor-
male ale unei societăți ordonate mi-am
dat seama că sgomotul prolan al vieții
trebuie oprit la poarta bibliotecilor și că
preocupările de afară sunt pentru labo-
ratorii elementare turburătoare. Aceste
convingeri m'au făcut să deosebesc porin-
țele ale tuturor lămuririlor de clamor
studențesc și să fiu stăpânit de stăla
de câte ori tinerii cu tămplă ferbinte de
visuri lmi cer un cuvânt și-un îndemn.

Războiul de ieri, marele pedagog al
tuturor, mi-a arătat că la zile de mari
sguduiri și prefaceri interveni rolul
și îndatoririle pe care actualitatea le im-
pusse la suprafață. Câmpul de bătaie cu
becatoamele lui cerea sânge generos
și proaspăt al tineretului, singura chează
de putere și de biruință. Continentul
coborât în tranșee își scoate bălești din
camera de studiu și i trimitea la marile
exame al morții. Din toate părțile se
sacurca adevărul că pentru o operă de
sacrificiu și pentru un avânt impetuos
spre ideal se cer instinctele, imagi-
nația și nervii de douăzeci de ani.
De-aceia un val de tinerete s'a revărsat
peste omenire și în vreme de batalioa-
nele se înșirau pe linia de foc, sălii
universitare deveneau din ce în ce mai
tăcute lăsând să se aghernă praf pe
răturile de cărți. În astfel de clipe, fi-
rește, suflarea aerului a plături și în
universitățile românești. Tineretul nostru
dela școală cu-o înțușie sigură a scizat
problema de existență a neamului și dela
inceput a fost robit de mărșă și în anii
de frământare al neutralității, când opinia
publică trebuia reconfirmată pe urma
agitațiilor atâtor agenți nemțești care
mijlocul în toate corăurile la București
stropind păcatul cu ploile de aur, uni-
versitatea a fost un locar permanent de

ridicare a moralității maselor și de pro-
pagandă neobosită pentru desrobirea
Ardealului. În această perioadă tulbură
pe care ne-o reamintim atât de bine cu
năvala cumpărătorilor de grâne și de
conștienței românești, pe vremea când
toate mulți viteji postumi al politicii
actuale pipăiau cu mîna mănăsoasă
„la dreapta și la stînga”, pe când
celebrul Günther își compunea lista și
roznițarii aveau mari stabilimente pînă
marcă germană, studenții stăgnațau
corupția, mîșcau toate fibrele societății
cu revolta lor nobilă, erau o oază stră-
lucitoare de speranță și ideal. Multimea
și-atunci ca și astăzi își vedea de treabă
în încredințarea de mîla interese și por-
nile egoiste rodea metodele microbul dș-
man, se lansau a'aceri, se grămădeu
samsari și formidabili consilii de admi-
nistrație își plimbau isplăta lor, acor-
mind apăsător oamenilor politici. Mîinile
însă și-atunci ca și astăzi, cu cît erau
mai tinere cu atât erau mai curate și în
mijlocul unui sgomot de țarg și de
care în București neutralității la statula
lui Mihail Vitreazul veghea întotdeauna
un minunchiu de bălețandru sbuciumați
de credință.

În mijlocul acestei învîlmășeli din pra-
gul războiului nostru tineretului și cu de-
sebiră studenții dela universități au fost
cel mai prețios punct de razim al reven-
dicărilor naționale și puritanismul lor a
exerțat asupra lumii dela noi o influen-
ță binecunoscută de redescoperire sule-
tească. Nu e de mirat deci, dacă în a-
semenea circumstanțe, totuși căți propo-
văduiau datorită de sânge a României,
ne-am apropiat cu drag de tinerii car-
turali care ne dădeau și senzația nepri-
hănită a unei siguranțe morale și ga-
ranția deplină a jertfa de mîine și va-
zera în primele rânduri. Mi-dec a-
mîine de pînă de taboul mișcator al
congresului studențesc din luna August
1915, la Galați, unde pînă la Lucac
împeltea fulgere și împiora binecuvî-
ntarea cerului pentru furtuna dorită de
noi. Redescopăr astăzi cuvintele ce mi le
smulgeau mule de studenți: — Dragi
prieteni, frămîntați-vă! Scuturați praful
cărților și leșiți la larg! Fiți elementul
de purificare morală într-o epocă de
materialism rușinos, lăsați bătrînilor să
păzească ei comora în lepciuni, să fie
ei creierul neamului, voi sunteți pumnul
acestui popor, care va trebui să lovească
odată, dacă nu vrea să moară. Într-o
pră în care cuminții se învîlmășesc așa
de îngrîșit, faceți-vă voi un titlu de
glorie din a asalta bălăle inimii. Numai
așa veți avea pentru tămplă cerește de
mai tîrziu o rază de lumină și-o
justificare superioară.

Războiul a venit în curînd la noi și
mulți din bălești care și hotărăseră atunci
viitorul congres la Cluj s'au oprit în drum
pe veci în trecătorile morții pe care le-
au botezat cu sânge. Ei au rascum-
plat cu onoare lor și slava noastră
proaspătă și roadele biruinții.

Pe vremea acestor grele încercări lmi
încăputam ca rolul tineretului se va
schimba în ziua când pacea va veni
și goarna de luptă va înceta să sune.
Căștigînd o țară nouă de vastă supra-
față, lovită de toate stigmatete străini-
mii copleșitor, studențimea, lmi ziceam
va trebui să reintre toate și degrabă în
bibliotecă, ca să împlinească golurile celor
morți și mai ales să dea contribuțiile
necesare pentru o civilizație la incipen-
turile ei. Vedeam înălțîndu-se culburi
noi de cultură în provinciile desrobite,
vedeam setea de lumină sbucnind cu pa-
să după veacuri de neapăsare și mă
gîndeam că în clișia anii aspectul în-
teretual al țării va primi o înălțare schim-
bata. Așteptările care a pornit să se

realizeze din primele zile ale păcii. Po-
porul nostru care a sîngerat în mod
neobișnuit pe câmpul de bătaie a priceput
pe de-aintregul necesitatea unor largi în-
drumări culturale și zeii de mîla s'au
desprins din umbra satelor să treacă pe
bancile universitare. Mai mulți! Aceșii
tineri cari veneau din fața morții și-au
reluat frumusețea cărților lor cu linște și
discreție, înțelegîndu și pe deplin menirea.
Nici un chiot de triumf nu s'a auzit din
partea lor, nici o strălucire dorită de
a se frîntăna mai departe în viața pu-
blică. Într-o vreme când legionarii ceho-
slovace const tulau într'un partid politic,
când tinerii luptători din Italia urzeau
firele fascismului și cei din Franța se
agita în mișcări similare, studențimea
noastră din primul an de după război
a fost stăpînită numai de calmul prob-
lemelor profesionale.

În acest timp în-a, societatea și ma-
ales cercurile conducătoare au pierdut
aproape cu totul din vedere cele mai
elementare interese ale generației in-
tellectuale de mîine. Idealismul ceteror
tineri smulși în mare parte din ograda
săracă a țărănilor năpăstuiți, s'a lovit
de realitatea aspră a prezentului. Copleșit
de mizerie, de obicei lipsit de ocrotirea
statului, ei s'au văzut în lupta grea a
a vieții orfani și fără sprijin. Deodată
cu părăsirea lor, lumea dimprejur a în-
ceput să uite repede morala austeră a
tranșeele și toate lozincile luptei de ieri.
S'au ivit tot mai dese fenomene de de-
strămare a credinței, micii negustori de
toate nuanțele au năpădit arena, atmosfera
s'a trivializat și înșiși ideile naționale a
început să sufere dureroase eclipse. La
toate acestea s'a adăugat năvala stră-
nilor leșiți ca din pământ din toate co-
lurile și înfipti și la universități, bogăți,
rumeni și îndrăzneți, înarmați cu toate
avantajele adăpostului de ieri și cu
mulele subterfugii ale înconștienței noastre
de astăzi.

În fața acestor situații tot mai înrău-
țite instinctul tineretului cu orientarea lui
tînă și sigură a început să simtă primejdia.
Reacțiunea s'a pornit, cu un val tășnit
din inima tura și-a copriș degrabă
mille de studenți. Ei au înțeles că nu
sunt vremile normale încă și că rolul
lor de asanatori ai societății divine din
nou actual. Ca și pe vremea neutralității
politice de ieri, în neutralitatea morală
de azi tineretului curat să agită și-și strigă
revolta. E o mare copilărie și-o crasă
ignorantă să se caute instigatori atunci
cînd avem în fața protestare unanimă
a unei generații întregi. Sunt ca și „copiii”
din romanul lui Turgeniiev, ca și mișcările
Germaniei tinere de pe vremea lui Fichte,
scosse la suprafață de cauze multiple și
încetate numai atunci cînd obiectivul
lor a fost atins. De-aceia agitația lor a
tînt unde tot mai largi mîrindu-și pro-
porțiile. Că s'au lăsat prînși de exacerări
umori, că unele din lozincile ce-au lansat
sunt discutabile, altele fără temel, e a-
devărat; în fond însă protestarea lor se
brodează pe principii demnitate națională
și-al curățeniei de suflet atât de necesare
și tot mai neocosite în zilele din urmă.

În fața de guvernul a făcut un act de
mare nedreptate și de complexă nepri-
ceire, cînd cu o simplă măsură de po-
lice a lovit pătura cea mai onestă în in-
tînzile ei, într-o vreme cînd atîta ne-
buni sun îngăduși să urle pe la toate
răspîntile și năpădă amestaj al corpurilor
marțiale își pînă slobozi sgomotoasă
lor impertinență.

Că se bucură rozențarii și honigmanii
nu mă mir, fiindcă negațiile lor sunt
stilbite de aprobări la aceste suferințe in-
stite, — dar mulțimea românească a în-
registrat cu răceală brutalitatea.
Într-o cît mă privește, cu cît mai adînc

caut să cîntăresc stările de azi cu atât
mai mult văd că societatea noastră lip-
șită de disciplina gîndirii și sguduia
adese de penibile perturbații morale, nu
are decât să căștige pe urma corectivul
de care o împărțășește mișcarea stu-
denților universitari.

De-aceia nu pot decât să repet în si-
tuația actuală cuvintele rostite odinioară:
— Tinerimea e resortul înălțării unui
neam; termometrul spiritului de jertfă a
societății. Zile ca cele de astăzi trebuie
să-i arate înălțimea morală. Înțelepciunea
politică, cumpătul diplomatic, tergiversă-
rile de culise și alte vorbe mari din ca-
mera de vechiuri a neputinței, nu se cu-
noșc încă la ace li iluminări cu ochi aprinși.
Odată și odată, el le vor pînă deodată
cu reumatismele, dar pînă atunci sângele
trebuie să fiarbă și credința să-și ceara
drepturile ei.”

„Frămîntați-vă, deci, dragi prieteni!”
„Deasupra sbuciumului vosru văd cum
planează florile istoriei al atîtor generații
de tineri cari au visat ca și voi căuștînd
leac pentru durerile altora.”

Octavian Goga

OPINIA MINORITARA și PARTIDELE POLITICE sau „Quos licet Jovi non licet b...”

de MIHAIL DRAGOMIRESCU
Profesor Universitar

Aș fi vrut, în acest articol, să răspund
d-lui H. Santilevici care, pe lângă „stîl-
bul bulgăresc”, lmi împușcă „filosofia mi-
năntipatic” de altă dată și „antisemi-
tismul (?) de astăzi” voind să facă pe cel
ce nu mă cunosc să creadă că, în această
chestie, fundamentala pentru existența
neamului românesc, eu sunt un tel de
leargă care, nelăsînd a face declarații
de românism a putut să ajungă colabo-
rator al aceluia pe care îl apostrofa cu
„Adivor!” și cu „Iad mo!” — Amîn ches-
tunea pentru o stăpînire — și minori-
tarii noștri nu vor avea să plardă nimic
din explicațiile ce vreau da — pentru că
astăzi să curăță terenul de cartușele ofen-
sive dar oarbe, cu care „Adevărul” și

„Dimineața” caută să împrăscie „Vito-
rul”, că s'a făcut vinovat că le-a pecu-
lit pentru totdeauna ca pe niște repre-
zentante ale părții meschine din conștiința
culturală românească.

„Adevărul”, inconștient de starea sa
civilă și de situația sa reală înaintul con-
științei noastre culturale — unde nu e decât
un tolerat care însă îndrăznește să facă
pe stăpînul, fiindcă de treizeci de ani
putut mîndări, fără pedepșă, toate so-
mitățile politice și culturale românești —
„Adevărul”, zic, își închipue că este nici
mai mult nici mai puțin, decât la fel cu
orice alt ziar de partid, care în locul lu-
tei și pentru ajungerea unui ideal poli-
tic în legătură cu înălțarea românismului,

întrubunțea unei aceluși mijloc
violente de luptă ca și el. Din momentul
ce presa noastră de partid ridică anume
chestii și apoi le uită, de îndată ce ad-
versarii vizai își încetează opoziția; din
momentul ce această presă scoate ade-
să în relief căt mai puternice calitățile
oamenilor politici pe cari vrea să-i im-
pună opinia publică; și din momentele
aceleași presă nu creșă pe adevăruri, ată-
cîndu-l fără mîla în slăbiciunile lor, și
lăsînd în umbră, calitățile lor; — din acei
momente, el nu face decât să practice san-
tațel, reclama și defăimarea în toamul cum
face și el, „Adevărul”. Și atunci ce de-
sebiră între ele și presa de partid? Și
atunci cum mai poate un ziar de partid
ca „Vitorul” să-l ia de sus, să-l mora-
lizeze, să-l caracterizeze, cum a făcut, și
să-l ia pentru totdeauna masca de pe
obraz în fața adevăratei opinii românești?
„Adevărul”, din nesimțire sau din ig-
noranță — sau din amănădu, e ci ne-
simțirea este cel mai mare auxiliar al ig-
noranței — face o confuzie care, firește, îl
convine. Lui i se pare că a face reclama
pentru bani, a defăima pentru bani, a
face șantaj pentru bani, sau a face re-
clama, a defăima și a face șantaj pen-

tru a surpa însuși edificiul Statului ro-
mânesc, — este tot una cu a lăuda, a cri-
tica și a amenința, pentru că să faci să
triumfe, cu un minut mai de vreme, o
idee politică, nedeslăsită legată de gîndul
sincer și aprig al înălțării și înălțării nea-
mului și țării, „Adevărul” pune accentul
pe forma și face abstracție de fond. Cum
am spus, din nesimțire (căci un mosafir
nu poate avea drepturile stăpînului ca-
să, nici chiar dacă l'a gînerit), sau poate
(căci minoritarii în genere sunt mai puțin
deștepti decât par în alte aloceri) — din
ignoranță, să apară cu multă emfază —
astfel!

Tristă și proastă emfază!
În adevăr, lăsînd la o parte faptul, re-
levant într'alt folieton, că presa de partid
mai face și greșeli de opoziție, la care
sunt tîrâte tocmă de zărele care odă
și-aveau pe un frontispiciu adagiul neru-
șinat „nimic sfînt”, — dualitatea „Adevă-
rului” și „Dimineața”, aceasta Dodiă-Ro-
dica monstruoasă a publicității românești
este din nou pusă în următoarea dilemă.
Ori ești organ corosiv al bunului simț
românesc și lauda și a reclama, critica
ta e defăimare, amenințarea, ta șantaj,
pentru că tu n'ai de ideal decât îmboga-

șirea pe ruina conștiinței naționale româ-
nești; ori ești și tu organ de partid, ca
toate celelalte ziare de partid, și al dreptu-
lui ca și ele să critici, să lauzi, să ame-
nînți. În acest din urmă caz însă trebuie
să ne spu: care e partidul tău? care
sunt oamenii tăi politici? care sunt gîl-
lul răspunzători? care e programul tău?
care e idealul tău politic?

„În loc să răspundă la aceste întrebări
la care nu pot răspunde, pentru că acest
monstru cu două capete, nu are nici un
ideal politic mărturisibil, nici gîl politic
răspunzător, necum v'r'un program de
urmărit în luptă cu alte programe poli-
tice românești, — și-a găsit un rost — vag
e drept, care însă pare că spune ceva,
cînd în realitate e un nimic. Ele ne spun:
Noi suntem opinia publică! Noi nu sun-
tem îngrămățări în nici un partid! Noi
reprezentăm opinia publică independentă.
Noi n'avem agardă, noi suntem pentru
libertatea opiniilor, pentru independența
absolută a părților...”

Opinia publică? Opinia publică româ-
nească? Opinia publică a celor 14 mi-
liarde de români? Asta reprezintă voi?
Dar ce-ați aice cînd zărele fasciste și
naționaliste v'ar răspunde: „Nu voi sun-

*) Isbesc vîrtos cu pumnii, înjură crunt și
mușcă.
Nici un soldat — să aibă o rană cît
de-adîncă —
Nu-și părăsește locul; el luptă pînă moare,
Și iovitura! data cu-așa de grea vigoare
Ca pare'n clipa-aceia că e clopită'n sfîncal

Tîrziu, cînd dup-asaltul cîmpit se
trase valul,
Iar grele divizi — oprind elanul forții —
Au stat să-și socotească spîrturile și
morții,
Un singur gînd avură: să-și multe ar-
senalul...
Și a pornit pe cale trudit feld-mareșalul
Cu suflet trist, cu ochi plecați, cu fața sup-
la, în fruntea rămășiței de oști împărătești.
Sperînd să-și poată drege, pe alt sector
de luptă,
Uzina-i s'armată de piepturi românești,
La Mărășești!

Mircea Dem. Rădulescu

*) Fragment din poezia „Mărășești” (Eroici
de Mircea Dem. Rădulescu.

6/19 August 1917 --- Mărășești --- 6/19 August 1923

Studențimea se închină, astăzi, celor ce muriră „MUȘCÂND PĂMÂNTUL” ca să ni-l lase NOUA

PALATUL EFORIEI

Răspuns cotidianului maghiar-jidănesc din Cluj
„KELETI UJSÁG”, alarmat de desproporția de-
licatelor chestiuni a „omorului ritual”, făcută de
„Cuvântul Studentesc”.

Într-un editorial pe o pagină întreagă
intitulat „Palatul Eforiei”, ziarul jidov
clujan al intereselor pan-maghiare, „Ke-
leti Ujság”, se ocupă cu chestiunea
omorului ritual jidănesc, scosă din nou
la suprafață de către „Cuvântul Studen-
tesc”, și în continuare, încearcă niste
incursiuni în chestiunea antisemitismului
mondial și a celui românesc.

Întâi vom constata că numitul ziar nu
amintește o singură dată numele ziarului
nostru, nici al corporației care îl scoate.
Nu numai din motivul că s'ar teme de
viltarea replică prin fața a studenților
insultate cât din groaza de a face cunos-
cut lumii că „internala” propagandă care
se revărsă din Palatul Eforiei, până în
văgăușele munților și ale satelor” (de
aceasta se teme autorul, mai ales), este
dusă de către „Studentimea Românei”,
de România viltare ea însăși.

Lasăm cu desăvârșire la o parte cri-
tica replicii confratelui maghiar clujan al
„Adevărului” și „Lupului”, relativ la omor-
ul ritual, deoarece e atât de copilărească
(cel mai puternic contra-argument e a-
cesta: s'a constatat că copiii denunță-
tori, fiind mici, nici nu ajungea până la
indiscreția gaură a cheii din ușa sinago-
gei de la Tza-Eszlar), încât nu merită
decât disprețul cel puțin jidanului care
surprins în flagrant delict, bădăbe naiv-
ități și minciuni, dădând din dinți și
din încheieturi.

Budapesta autor, îngrijorat de vi-
torul României, periclitat de studentimea
română și de ziarul ei, își permite însă
o serie de considerații statistice, asupra
antisemitismului, banale deja pentru cunos-
cătorii chestiunii jidovești, cărora să le
dăm puțină atenție și câteva răspun-
suri.

Keleti Ujság—constatând că în lume
sunt două feluri de antisemitism: al gu-
vernului, combătut însă de opoziție, (ca
în Ungaria de astăzi), sau al opoziției,
combătut de guvern (Germania), — își
arată nedumerirea față de antisemitismul
român, unic în felul lui: el pornește de la
opoziție, dar e „susținut” de guvern.
Aci mintea jidanului se oprește în loc.
Deși părerea noastră e că în ceea ce
privește sentimentele guvernului față de
mișcarea națională antisemită, facem și
noi parte din categoria Germaniei, — își
arată nedumerirea față de antisemitismul
român, unic în felul lui: el pornește de la
opoziție, dar e „susținut” de guvern.
Aci mintea jidanului se oprește în loc.
Deși părerea noastră e că în ceea ce
privește sentimentele guvernului față de
mișcarea națională antisemită, facem și
noi parte din categoria Germaniei, — își
arată nedumerirea față de antisemitismul
român, unic în felul lui: el pornește de la
opoziție, dar e „susținut” de guvern.
Aci mintea jidanului se oprește în loc.

Keleti Ujság—constatând că în lume
sunt două feluri de antisemitism: al gu-
vernului, combătut însă de opoziție, (ca
în Ungaria de astăzi), sau al opoziției,
combătut de guvern (Germania), — își
arată nedumerirea față de antisemitismul
român, unic în felul lui: el pornește de la
opoziție, dar e „susținut” de guvern.
Aci mintea jidanului se oprește în loc.
Deși părerea noastră e că în ceea ce
privește sentimentele guvernului față de
mișcarea națională antisemită, facem și
noi parte din categoria Germaniei, — își
arată nedumerirea față de antisemitismul
român, unic în felul lui: el pornește de la
opoziție, dar e „susținut” de guvern.
Aci mintea jidanului se oprește în loc.

De ce avem noi îndrăzneala să lucrăm
pe față, să nu ne ascundem nici numele
nici tabără? Pentru că avem desăvârșită
încredere în biruința noastră. Pentru că
suntem pătrunși de adevărul că dacă nu
vom lupta și nu vom birui judaismului
„vom muri ca națiune”, cum spunea Va-
sile Conta, iar dacă e vorba de o moarte
a neamului, preferăm să murim luptând
mai aprig decât Cambronne, decât
așteptând, plecând iataganul.

Trecând peste câteva pasagi istorice,
mai remarcăm următoarele:
Autorul l-au scăpat printre virgule

1) Cf. Paul Rosen, „L'Ennemie Sociale”,
p. 419; — citat în „Proloacele Infeptorilor
Stenali”, ediție românească p. 223.
2) Cf. „L'Angleterre juive; Israël chez John
Bull”, p. 37; — citat în „Proloacele Infe-
ptorilor Stenali”, ed. rom., p. 217.

Evident că ceea ce numesc „Adevărul”
și „Dimineața” opoziția publică româ-
nească; ea nu e altceva decât părerile
minoritarilor, care fără să se gândească
mai departe, se bucură că un adversar
sau altul, este batjocorit la gazeta chiar
dacă gazeta aceasta, ferească sfântul,
nu-l poate reprezenta opinia—care cum
am spus—nu poate fi decât românească
și independentă de soarta neamului.

„Adevărul” și „Dimineața” nu repre-
zintă opinia publică românească; ele to-
turi tind să o pervertească pe de o parte,
lucrând asupra conștiințelor majoritare
nereducate (românii interesați slabînogi
sau pălmași), iar pe de alta asupra di-
neterului necopt și chiar asupra copioșilor
și femeilor, pentru care au înființat lu-
bri și chiar pagini speciale! Sunt or-
gane deletere ale culturii românești, fel
de deșeu la tot ce tinde la strădu-
narea binelui noastre naționale, — rep-
rezentanțele meschine ale conștiinței no-
stre culturale.

Anemănarea ce caută să facă între ele
și celelalte organe politice e numai lar-
mă. Fondul ce reprezintă, linia de ca-
racter ce, cu oarecare zigzaguri, constituie
esența firii lor, este antisemitismul, vră-

și lîtere câteva fire autentice de pericun
acolo unde spune că: oricât s'ar zbu-
ciama antisemitismul, jidanimea nu va muri,
deoarece niciodată un popor n'a murit
înainte de a-și îndeplini misiunea
istorică. Suntem de perfect acord: nici
noi nu considerăm de încheia și fimo-
măntată chestiunea jidovească. Noi însă
o vom rezolvi (și prin aceasta vom în-
cheia menirea istorică a neamului lui
Israel) nu prin triumful principiului „po-
porului ales”, ci prin accelerarea morții
celor ce, întărîțați printre noi, nu mai
pot trăi cu plămînii lor învechiți, în at-
mosfera schimbată a vremurilor noi.

Tot de perfect acord suntem cu Keleti
Ujság în a combate pe M. Harden, care
credea în asimilarea jidanilor. Niște plă-
mîni vechi nu pot fi înlocuiți cu alii noi,
oricât ar afirma-o aceasta d-l prof. Gusti.
Nici D-rul Voronoff n'ar avea această
pretenție. Împreună cu Théo-Doedalus”)
spunem și noi:

„Nu poate să aibă loc o absorbțiune.
De aceea, ar fi logic să conchidem că
ar putea să aibă loc o vomitare. În ca-
zurile de intoxicație a individului sau a
unei rase, trebuie cu orice preț să se
aruncat afară ceea ce nu se poate ab-
sorbi...” „Popoarele civilizate ale Euro-
pei și Americii suferă astăzi de același
rău, de acest semito-morbus, al cărui
ser nu s'a descoperit încă”. Tocmai la
descoperirea lui se lucrează și în micul
laborator dela Palatul Eforiei din Bucu-
rești și dela Hotelul Bejan din Iași. E
puștin, ce-i drept, pentru o țară atât
de primejdioasă ca România, dar, nădăjduim
că în curând dimensiunile luptei vor de-
veni hotărâtoare și la noi, cum au devenit
de pildă în Statele Unite, unde Henry
Ford, conducătorul antisemitismului ame-
rican, are cele mai multe șanse de a fi
ales Președinte al Republicii, după ex-
pirarea scurtului mandat al lui Coolidge.

Și, astfel, ne aplem de împlinirea
adevăratei meniri istorice a poporului lui
Israel, prevestită încă de Evanghelia
noastră cu multe veacuri înainte...

**Avizăm ziarul Keleti Ujság că
studentimea a luat cunoștință.**

Insulele la adresa studenților, cu care
e dres articolul, le înregistrăm cu titlu
de document: „Suflete negre” (sötét
lelkek) — „mășava operă a abrutizaților”
(a butított gonosz munkája). Antisemi-
tismul Palatului Eforiei poate fi cel mult
„o bună afacere” (jó üzlet) pentru „otră-
vitori de de fântâni” (kiltérgezők) cari
„dorese să aprindă astăzi țara, pentru
a-și încălzi la focul ei blidul de fierură”
(nekik fűz kell, hogyannak lángjával
csuporlesve megmelegíthessék), și a-și
potoli setea de sânge (végyják a vért)...

Avizăm ziarul Keleti Ujság că studen-
timea la la cunoștință aceste insulte a-
runcate, în zilele de vacanță universitară,
în obrazul întregel studentimii române,
al cărui organ oficial e „Cuvântul Studen-
tesc”. Pentru ca atunci când se vor
produce efectele să nu fim din nou con-
damnați fără a cunoaște cauzele, înre-
gistrăm de pe acum aci seria provoca-
rilor de mai sus.

Un singur lucru ne-a mahnit din în-
tregul articol: îndrăzneala ziarului mi-
noritar. E în psihologia jidanului de a cere
mîna întregă când l-s'a dat degetul
cel mic. Putând obține întregul Con-
gresul studentesc, el vor, în continuare
să meargă până la totală încălțare a
studentimii: neîntelese acum să ne su-
grime și cuvântul scris. Guvernul poate
fi mînuș de înalta încredere ce o are
Israel în posibilitatea înăfăptuirii, sub ac-
tual regim, a tuturor nelegiuirilor.

Urmează să se vadă însă ce va zice
studentimea la toate acestea...

Pentru cititorii credincioși a lui Keleti
și pentru redacția lui, avem doar urmă-
toarele cuvinte:

„Acesta care pornește „dela Palatul
Eforiei” pe față, cu fracheța și auto-
nomia de cuget care ne caracterizează, este
a întregel studentimii române din țară.
„Mășavii abrutizaților” (gonosz butított
lelkek) „clămpiiilor clobari” români (a pász-
torokk butítottlelke), sunt studenții
României, sunt România de mâine.

Sapientii satii.
Ion I. Moja,
Președintele centrului studentesc
„Petru Maior”, Cluj

magia în contra românimii în perioada
ei de întărire și înălțare...
Dar asta e antisemitismul! Antisemi-
tarismul, în cazul cel mai rău, dar nu
e nici a țesutului, nici antinormativ, nici
pentru că minoritarii n'au decât, prin
ideile și sentimentele lor, prin modestia
și cuminția lor, să se înjure la idealul ma-
joritarilor. N'au decât să-și plîdă „dun-
gie spectrale” despre care am vorbit al-
tă dată — cum am făcut și fac mulți, — și
vor fi înmăștișați cum sunt atîți, cu cea
mai mare dragoste.

Dar despre aceasta voi vorbi în nu-
mărul viitor.

Mihail Dragomirescu
După „Vilburul” din 10 August

O întrebare pentru „Societatea
ortodoxă a femeilor române”.
Ce rost au în școalele soletății or-
todoxe, elev jidovești?
Ceram să ni se răspundă, căci
noi suntem nelămurii!

Tipografia „Steaua”, strada Vasile Lascar, 40 bis. — București.

Altă dată... și acum

Cu o curiozitate și totodată ca
necesitate pentru vremurile ce trăim,
suntem nevoiți a cita următoarele rân-
duri, scrise de profesorul Nicolae
Iorga la 1906 în No. 64 al
„Neamului Românesc”. Aceste rân-
duri și-au găsit fericita exprimare,
cu ocazia unei contramanifestații
la o manifestație sionistă în Cra-
iova, unde — după aprecierea de
atunci a d-lui Iorga — se simțea
românește foarte puternic și unde
printre manifestanți s'au găsit și
tineri din școli.

Iată, ce spunea atunci d-l prof.
Nicolae Iorga, întregul neam rom-
ânească:

„Acum câțiva ani, când ace-
ști școlari și studenți nu credeau
în nimic decât în dreptul lor de
a petrece, când era un desfrâu
de o ticăloșenie morală fără pre-
che, când te îngroziai văzând ce
moravuri are tinerimea care va fi
mîini în fruntea treburilor, atunci
nu se învia și nu se mânia nimeni.
Iar acum, când acești tineri cred
în neamul lor și-l iubesc cu toată
caldura vîrstei, când ei sunt gași
oricând să-și dovedească aceste
sentimente în felul înfocat ce
potrivește cu firea lor, când,
în locul cântecelor de nerușinare,
ei fac să se audă pe străzi im-
nurile noastre, când ei, fricoși
de odinioară, arată că nu se tem
de fața lor patriotică ce răspunde
conștiinței lor și conștiinței tu-
toare, — o atunci, firește, ei sunt
niște turburători, cari trebuie umi-
liți și prigoniți până se vor întoarce
la vechea rîndueală de așpire
„lașă în vicii”!

Astfel glăsuia odată D-l prof.
Nicolae Iorga. Nu avem însă nimic
de comentat. Ne permitem doar, a
constata că așa la 1906 ca și la
1923 D-l Nicolae Iorga „se mîră
și să mînie” în această materie,
desigur pentru a fi statornic în
gîndire.

O tempora, o mores!!
V. I. S.
Student-Cluj

Natalitatea și mortalitatea la Evreii din București între anii 1895 — 1913

Două diagrame ale serviciului
statistic al Primăriei Capitalei mi-au
căzut în mîna, după îndelungată
cautare, și din ele extrag următo-
arele, menite să convingă și pe
cel mai puțin încrezător, că Evreii
sunt un pericol pentru neamul
nostru.

Între 1895 și 1913 s'au născut
în București:

Români 129 949 și au murit 112.546
Evrei 22.748 și au murit 12.800

În 19 ani deci s'au adăugat popu-
lației românești 1743 suflete, iar
cele evreiești 9578 suflete.

La rata de locuitori, creșterea
populației românești a fost în
acești ani de 15,08 pe an, iar creșterea po-
puilației evreiești, în medie anuală,
40,71.

Deci în acești 19 ani, pentru
fiecare român s'a născut 2,70 evrei
sau mai bine la sută de Români,
270 evrei.

La rata de români născuți între
1895—1913 avem 86,66 morți, pe
cînd pentru evrei numai 56,22 la
suta de locuitori.

Pe cînd Evreii au la nașteri
asupra noastră, un excedent de
25,63%, Români au, asupra lor,
la morți, un excedent de 30,44%
de indivizi!

Regretînd că buletinul statistic
al Primăriei Capitalei nu mai a-
pare dinainte de război, cînd ser-
viciul statistic era condus de D-l
Zamfir Arbure — cunoscutul luptă-
tor basarabean, — pe această cale
adreză D-lui Primar al Capitalei,
rugămîntea de a pune la dispozi-
ția actualului șef al serviciului —
pe care-l cunosc și știu că mun-
cește mult în această direcție —
sumele necesare pentru editarea
anuarului statistic al Capitalei, în-
cepînd cu anul în care s'a opt
D-l Zamfir Arbure, mi se pare

Atît de mult ar profita Demo-
grafia!

Orig. Mich. Cotliaru

Români!

Boicolați pe Jidani

DIN PRESA STREINĂ

Le Journal de Pologne dela 25 Ia-
nuarie 1923 publică următoarele amă-
nunte curioase asupra războiului ce au de-
clarat jidovii ruși sau mai bine inter-
naționali în contra creștinismului:
„În ziua de sf. Silvestru s'a organi-
zat o procesiune nelegiuită. Copii de am-
bele sexe, travestiți în Măica Domnului,
Isus copil, apostoli, sfinți și sfințe stră-
băteau străzile orașului (Moscow) cân-
tînd imnuri revoluționare și cântece ob-
scene. Din mormîntul lui Alexandru
Nevski s'a scos sîruiul de argint, care
conținea moaștele sfîntului, venerat ca
erou național. Profanarea a fost făcută
de ofiterii jidani, cari fumau, dansau
și cântau în cripta bisericel.

Sîruiul a fost pus pe un automobil și
transportat în muzeul Ermitaajului. Israel
a declarat un război pe viață și pe moarte
credincioșilor lui Hristos.

Și dacă Rusia creștină se va deștepta
din amoroala ei? Jidovimea nu se gînde-
ște la posibilitatea acestui lucru?
Atunci va striga în lumea întreagă con-
tra... progromurilor!”
(La Vita Italiana Ianuarie)

CANALIILE

În orașul Corabia se află o li-
brărie ținută de jidanul Zoller, la
care vinde și tatăl său un bătrîn
în etate de 55—60 ani. Cum la
librărie veneau copile între 6—9
ani, spre a-și cumpăra diferite lu-
cruri, bătrînul Zoller încerca să le
ademenască dîndu-le poze și alte
lucruri atrăgătoare pentru nevino-
tele copile. În ziua de 30 Iulie st.
n. copila Irina — fiica cîsmarului
Gheorghe Capățana-Ivănescu, în
etate de 8 ani, fiind trimeasă cu
fetița Paula Stoisor, în etate de 9
ani, să cumpere ziare, s'au dus la
sus zisa librărie. Acolo, copilele,
cu ajutorul pozelor au fost atrase
după teighe, unde bătrînul Zol-
ler, ținîndu-le încușate pe amî-
două copile, prin cuvinte foarte
degradatoare, inexprimabile, a în-
cercat să siluască pe copila Irina
Gh. Capățana-Ivănescu. Copila
Paula Stoisor fiind mai mare, și
dîndu-și seama de gravitatea fap-
tei, s'a smuls din strînsărea bes-
tiei și a început să țipe. Întîm-
plător în acel moment, intră un
domn în librărie, care la vederea
mizerabilei fapte ce încerca să să-
vârșească, a smuls copila aplicînd
cîteva lovituri de baston canalei.
În urma justrilor demersuri ale ta-
tălui copilei, Zoller a fost arestat,
dar dupe două zile eliberat, prin
împrejurări inexplicabile. Adăugăm
că librăria se află situată pe
strada principală și că Zoller
a încercat să aragă, prin pro-
cedul arătat, încă 6 copile.

Fapla unui student jidan
La Cluj, în ziua de 7 August a.
c., frații Fișman au ademenit o
fată tânără de 14 ani, fîca unor
vecine și ducînd-o afară din oraș
pe cîmp, au violat-o.

Unul din acești jidani e student
la medicină.
El au recunoscut fapta și au
fost înaintați parchetului.

Probabil însă, că până în pre-
zent au si scăpat.

NOTE

N'avem în toată țara un ziar indepen-
dent în care, cel ce formează opinia pu-
blică să găsească două rînduri cinste,
fără pic de patimă sau tendință. Pe lîngă
că e o rușine, e o nenorocire. Rușinea
incetui cu incetui se spală. Ea domnește
numai în mijlocul nostru, și zi de zi, suc-
cundîndu-se, devine o obișnuință. Ecoul
ei în strălîtinute pătrunde rar, și chiar
dacă pătrunde, această rușine se mani-
festă sub formă de lupte politice interne,
fîrșeli fîrșeli stat. Nu e deci o rușine
prea mare. Strălîtinutea nu se va ocupa
nici odată de faptul că în România nu e-
xistă o presă independentă. Rușinea mai
merge. Nenorocirea e însă nenorocire.

Dacă din 10 ziare ce apar în România,
cinci sunt de partid, patru vîndute, s'au
dicat de minorități și una pur și sim-
ple de informațiuni sportive, unde va
găsi nenorocita care aleargă după cin-
ste și adevăr, unde va găsi adevărul cin-
stei, care stăpînește viața acestui stat?
Niciari, desigur. Opinia lui se va forma,
și apoi, firește, acțiunea sa va lua naș-
tere sub influența cutărei sau cutărei pa-
timii sau tendinței, propăvădînd de presa
de partid sau de cea vîndută. Aceasta-i
nenorocirea.

Presă e un mijloc puternic de edu-
cație a maselor și ne mirăm cum cîin-
sății și cărora astăzi le stă în pușină,
n'au înțeles că ideea unei presei abalut
independente, judecătoare, cumpănitoare
și trăgătoare de conștiință cinste, e cea
care se lupte înaintea oricărei alte idei
născută și pusă în lucr, pentru ajutorul
poporului. Există în țara românească in-
stituții culturale, care au puterea și
autoritatea morală să pună în aplicare
ideea unui ziar independent, cu adevă-
rat, înclinat numai la cinste, adevărul și
soluțiem nepărtimărie.

Presă e un mijloc puternic de edu-
cație a maselor și ne mirăm cum cîin-
sății și cărora astăzi le stă în pușină,
n'au înțeles că ideea unei presei abalut
independente, judecătoare, cumpănitoare
și trăgătoare de conștiință cinste, e cea
care se lupte înaintea oricărei alte idei
născută și pusă în lucr, pentru ajutorul
poporului. Există în țara românească in-
stituții culturale, care au puterea și
autoritatea morală să pună în aplicare
ideea unui ziar independent, cu adevă-
rat, înclinat numai la cinste, adevărul și
soluțiem nepărtimărie.

Presă e un mijloc puternic de edu-
cație a maselor și ne mirăm cum cîin-
sății și cărora astăzi le stă în pușină,
n'au înțeles că ideea unei presei abalut
independente, judecătoare, cumpănitoare
și trăgătoare de conștiință cinste, e cea
care se lupte înaintea oricărei alte idei
născută și pusă în lucr, pentru ajutorul
poporului. Există în țara românească in-
stituții culturale, care au puterea și
autoritatea morală să pună în aplicare
ideea unui ziar independent, cu adevă-
rat, înclinat numai la cinste, adevărul și
soluțiem nepărtimărie.

Suntem fericiti acum, căci știm
că rușinea nu cade asupra întregu-
lui corp învățătoresc din Trei
scaune, ci numai asupra câtorva...

V. G. H.

Turburările dela Pitești

Ziarele, cu interes, fac multă viață și
fac atenți pe guvernanti că turburările
antisemite au început.
Ceo li vînd să înțelegă prin aceasta,
nu gîm; dar înțelegem perfect de bine
că dela o vreme a început o campanie
nejustificată contra a tot ce este româ-
nesc și de natură mai ales națională.
Așa din protestarea inteligentă a stu-
denților, elevilor și tuturor românilor din
orașul Pitești, contra serbării comunită-
tei israelite din localitate au vrut să des-
aspectul unei nopți a lui Bartolomeu, dînd
alarmă la Liga Nașunilor că Evreii sunt
persecutați.

Nu cunosc cauza acestei protestări, însă,
ca piteștean îmi las permisiunea să dau
cîteva lămuriri asupra felului de a fi al
Românilor de prin părțile acelea.
Fără nici o rezervă pot spune că oam-
enii aceia nu făceau deosebirea între
român și străin și mai ales între români
și evrei. Chiar în timpul frământărilor stu-
dențești, de al fi discutat cu un piteștean
în această chestiune, îmi vorbea cu în-
diferență proverbială a englezilor ca și cînd,
în acel oraș, nu ar fi existat o chestiune
evreiască.

Profesorii, avocații, studenții și elevii
parcă nici nu existau în acel oraș, pen-
tru că nu puteai conta pe sprijinul lor din
puncta toleranței cu care erau înțepați.
Așa că aci se trăia ca într-o familie,
fără nici un gînd din partea autocto-
nilor de a leza pe mosafirii lor jidani.

Dar jidanul tot jidan; să fie mai cu
moș — pentru că e poporul ales — și să
agădare focul ca să lasă fum.
D-lor, au crezut de cuvință că acum
după falmoasa încredințare să dia o ser-
bare pur jidănească, în orașul toleranței
și clar în grădina publică.

Aceasta nu însemnează nimic pentru
ziarul „Dimineața”, însă pentru piteștii,
cari s'au simțit loviți în sentimentele lor
românești, însemnă ceva, și încă foarte
mult.

Sigur că au mai contribuit și alte che-
stiuni pe care noi nu le cunoaștem și pe care
vom căuta să le aflăm. Însă, felul cum
au înțeles să protesteze autoctonii este
mai mult decât laudabil și aceasta tre-
buia recunoscut de însăși ziarul popu-
lului ales.

Noi, nu putem decât să fim mîndri că
orașul Pitești a știut să caie pe urmele
strămoșilor săi apărîndu-și demnitatea
cu cinste.

Chestiunea este deschisă și încă de ad-
versari, deci așteptăm să vedem care își
ține onoarea până la sfîrșit.

Dumitru Ghilescu
Student

UN NOU ACT DE TEROARE

Guvernul oprește și înerea congresului de delegații

Între 22—29 August, urma făcut cunoscut delegației bu-
să se țină la Iași congresul creștinec, că nu permite ca
delegații studențimii din în-
treaga țară.
D-l Ministrul Angelescu, a de făcut.

INFORMAȚIUNI

La 23 Septembrie se va deschide
la Iași, Congresul Asociației Gene-
rale a profesorilor universitari din
țară. Vor asista delegații din Bucu-
rești, Cluj și Cernăuți, sub preșe-
denția dr. Angelescu, ministrul In-
strucțiunii.

Între altele chestiuni se va discuta
și redeschiderea Universităților.

Organul antisemit „Deșteptarea
Creștinismului” și-a încetat apariția.
Aducem la cunoștința publicului că
numitul ziar va repara imediat ce
va putea face rost de hîrtie, așa
că să nu se bucare jidanii.

„Studentii Academiei Comerciale din
Cluj anul I și II, sunt invitați de co-
legii lor din București a-și trimite de
urgință aareale d-lui Ștefan F. Nico-
lescu, B-dul Alex. Cuza No. 10, Preșe-
dintele Comitetului keletist Cursurilor
Acad. Comerciale, pentru a li se expe-
dia prin poștă recomandat-ramburs,
revlăsa cursurilor tipărit cu fondurile
Ministerului de Industrie”.

Inscrierile la Conservatorul de Muzică
și Artă dramatică din Cluj vor ține din
10-20 Sept. 1923.

La cere și prin poștă se primește
dela Secretariatul Conservatorului bro-
șura „Informațiuni pentru anul școlar
1923-1924”.

E de observat că cu acest un școlar
se vor deschide la acel Conservator,
cursuri de toate instrumentele de suflat
de lemn și alamă.

În numărul 26 al ziarului nostru
am vorbit despre Concertul dat
în Vâlcele-Trei scaune și arătăm
că după concert 2 jidovece au
jucat călușarul. În privința aceasta
primim următoarele din partea
d-lui Inv. C. Deliu din Belin.